

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1934

Vragen van het lid **Ten Hoopen** (CDA) aan de minister van Economische Zaken over *het bericht «Mkb: zwarte lijst van ABN is schandilig»* (ingezonden 26 januari 2010).

Antwoord van minister **Van der Hoeven** (Economische Zaken), mede namens de minister van Financiën (ontvangen 17 maart 2010).

Vraag 1

Kent u het bericht «Mkb: zwarte lijst van ABN is schandilig»?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat vindt u van de wijze waarop ABN AMRO achteraf kortingen heeft afgedwongen bij toeleveranciers? Deelt u de mening dat het bedrijf hiermee zijn positie als grote inkoper heeft misbruikt?

Antwoord 2

Dit is zeker geen plezierige manier van zaken doen voor de leverancier of dienstverlener die daarmee te maken krijgt. Ik heb er begrip voor dat het voor leveranciers en dienstverleners vervelend is wanneer een afnemer een eerder gesloten overeenkomst op de in het bericht beschreven manier probeert «open te breken». Dit geeft onzekerheid. Volgens het burgerlijk recht zijn partijen bij een overeenkomst gehouden tot naleving daarvan. Dat geldt niet alleen voor leveranciers en dienstverleners, maar ook voor afnemers. Het is een afnemer echter niet verboden te proberen achteraf een lagere prijs of hogere kortingen te bedingen dan is overeengekomen. De leverancier of dienstverlener moet daarmee dan wel instemmen. Wil een leverancier of dienstverlener dat niet, dan kan hij zich beroepen op de gesloten overeenkomst. Dat sommige facilitaire dienstverleners ieder voor zichzelf hebben besloten niet in te gaan op het verzoek extra korting te verlenen, zoals in het bericht wordt vermeld, is dan ook hun volste recht. Om te kunnen beoordelen of ABN AMRO zijn positie als machtige inkoper heeft misbruikt, zal moeten worden vastgesteld om welke markt het gaat, of ABN AMRO op die markt een economische machtspositie heeft en of zij uit een oogpunt van mededinging bezien misbruik van die machtspositie heeft gemaakt. Wanneer er klachten zijn met een concrete aanwijzing van zodanig misbruik, is het aan de NMa om daarnaar onderzoeken in te stellen.

Vraag 3

Deelt u de constatering dat het MKB door schaalvergroting steeds meer in de verdrinking raakt?

Antwoord 3

Dat het mkb de gevolgen ondervindt van schaalvergroting, is een feit. Het is echter de vraag of schaalvergroting, die het mkb steeds meer onder druk zet, in deze specifieke kwestie het probleem is. Volgens het bericht «ABN AMRO zette leveranciers klem» in Het Financieele Dagblad van 22 januari 2010 had ABN AMRO «al haar grotere facilitaire dienstverleners» uitgenodigd, waaronder ISS. Dit wijst er niet op dat het bij die facilitaire dienstverleners uitsluitend of hoofdzakelijk om mkb-ondernemingen ging. Overigens kan schaalvergroting gunstige effecten hebben, indien zij het gevolg is van de groei van ondernemingen die efficiënter, innovatiever en creatiever zijn dan hun concurrenten. Dit resulteert namelijk in lagere prijzen, betere kwaliteit en een gevarieerder aanbod, wat de consument ten goede komt. Voor zover schaalvergroting het gevolg is van concentratievorming, voorziet de Mededingingswet in het toezicht daarop. Voorgenomen fusies en overnames van een bepaalde omvang moeten bij de NMa worden gemeld, die vervolgens toetst of een economische machtspositie in het leven wordt geroepen of versterkt.

Vraag 4

Kunt u bevestigen dat de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) doorgaans niet tegen misbruik van inkoopmacht kan optreden, omdat bedrijven als ABN AMRO over het algemeen geen economische inkoopmachtspositie in de zin van de Mededingingswet hebben?

Antwoord 4

Dat er relatief weinig gevallen zijn waarin de NMa is opgetreden tegen misbruik van een economische machtspositie aan de inkoopkant, heeft verschillende oorzaken. De eerste oorzaak is dat er bij de NMa weinig klachten tegen zodanig misbruik worden ingediend die een concrete aanwijzing van een overtreding inhouden. Zonder zodanige aanwijzingen is het heel moeilijk voor de NMa het bewijs van een overtreding rond te krijgen. Voor zover er wel klachten zijn ingediend, was er geen sprake van een economische machtspositie, of was er wel een economische machtspositie maar geen sprake van misbruik.

Vraag 5

Deelt u de mening dat een wet die het MKB meer mogelijkheden biedt om samen te werken de positie van kleine leveranciers versterkt?

Antwoord 5

Ik deel de mening dat mkb-ondernemingen hun concurrentiepositie kunnen versterken door samenwerking. Het is bij uitstek de manier waarop die ondernemingen kunnen bijdragen tot verbetering van de productie of distributie of de technische of economische vooruitgang. Zoals ik heb aangegeven bij de behandeling van het initiatiefwetsvoorstel verruiming van de bagatelvrijstelling, ben ik er echter geen voorstander van ondernemingen de ruimte te geven voor het maken van hard core afspraken, zoals afspraken over prijzen, marktverdeling, klantenverdeling of productiequotering. Wel vind ik het wenselijk dat ondernemingen kunnen samenwerken om hun efficiëntie te vergroten door bijvoorbeeld gezamenlijk in te kopen, en door samenwerking op het gebied van onderzoek en ontwikkeling en van specialisatie. Onder de Mededingingswet zijn dergelijke vormen van samenwerking al mogelijk, terwijl er ook nog een algemene vrijstellingsmogelijkheid is. Ook heb ik u in mijn brief van 17 december 2009 (kamerstukken 2009/10, 32 123 XIII, nr. 46) geschreven dat het probleem tussen leveranciers en afnemers in Nederland is dat de eersten ervoor terugdeinzen de nakoming van hun contractuele aanspraken af te dwingen uit vrees goede klanten te verliezen. Daarom ben ik voornemens te onderzoeken of er voldoende draagvlak is voor een gedragscode, met daaraan gekoppeld een geschillencommissie gericht op de nakoming van gesloten contracten. Ik zal uw Kamer vóór 1 mei informeren over uw bevindingen.

Vraag 6

Welke andere maatregelen wilt u nemen om een dergelijke gang van zaken te voorkomen?

Antwoord 6

Zie het antwoord op vraag 5.